

* STATUS KOMUNITNÍHO TLUMOČNÍKA

(Situace v ČR a příklady z vybraných zemí)

JTP 9.11.2013

Vypracovali: Jaroslav Rucký, Petra Jelínková, Martina Greňová

*Obsah prezentace

- *Definice pojmu „status“
- *Situace v ČR (postoj státu, možnosti vzdělání, organizace,...)
- *Příklady z dalších zemí:
 - Velká Británie
 - Španělsko
 - Rusko
 - Švédsko

* Definice pojmu „status“

- **Status jako právní postavení**

(osoby nebo organizace)

- **Status (získaný) – socioekonomické postavení**

Indikátory: charakteristika/prestiž profese,
dosažená kvalifikace/vzdělání, vliv/moc, příjmy,
životní styl

*SITUACE V ČR

- *postoj státu
- *možnosti vzdělávání
- *profesní organizace
- *a další aspekty

* Postoj státu

* Zákony

* MPSV

* MV

* MŠMT

* Postoj státu

* Ze zákona:

„Právní řád počítá s hrazením tlumočnických služeb z veřejného rozpočtu při úředním styku s cizinci pouze v případě řízení zahajovaného z moci úřední“

* Postoj státu

* MPSV

- * jazyková bariéra + nezaměstnanost cizinců
- * uznává význam tlumočení
- * dlouhodobý cíl: zvyšovat informovanost migrantů

* Postoj státu

* MPSV

- * „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“, 2011
- * META o.s.
- * zpráva: „Efektivita služeb poskytovaných nestátními neziskovými organizacemi v oblasti integrace cizinců“, 2008

* Postoj státu

* MV

* „Asistenční služby pro
migranty“, 2011

* InBáze Berkat

* „o službu je velký zájem“

*Evropský sociální fond v ČR

*„Cizinci jako komunitní tlumočníci“

- * 1.7.2012 - 31.12.2013, META o.s.
- * Vzdělání, pracovní místa
- * část absolvuje rekvalifikační kurz na FF UK

*Postoj státu a organizací EU

*shrnutí:

snaha o zapojení cizinců -
jazykové znalosti, ale i
etické a další kompetence
(již vzdělání)

*Míra profesionalizace

*Vzdělání

*Profesní organizace

*Finanční ohodnocení

*Vzdělání

*Rekvalifikační kurzy

- *Ve spolupráci s FF UK

- *Rekvalifikační kurz pro odbornou veřejnost - Komunitní tlumočení ve styku s cizinci a menšinami (2010)

- *podpora MŠMT

*Vzdělání

*Samostatný studijní obor

- *jen na FF Univerzity palackého Olomouc: Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad - Bc.

- *Jinak v rámci studia translatologie nebo Češtiny pro komunikaci neslyšících

*Profesní organizace

*není

*Komora soudních tlumočnicků

*Česká komora tlumočnicků
znakového jazyka

* Finanční ohodnocení

* Cena neudávána

*Zvláštní postavení: znakový jazyk

- *právo na tlumočníka
- *Česká komora
tlumočnicků znakového
jazyka
 - *kurzy

*Závěr

- * „V podmínkách České republiky tuto činnost pro humanitární účely vykonávají často lidé **bez potřebných znalostí** a dovedností, mj. také proto, že profesionální tlumočníci nejsou v daný okamžik vždy k dispozici.“
(<http://www.lingua.ff.cuni.cz/>)

* Status komunitního tlumočnicka ve Velké Británii

* Univerzitní vzdělání - magisterské studium:

- University of Surrey: **MA Public Service Interpreting** (*“The MA Public Service Interpreting fills a gap in academic interpreter training throughout the UK.”*)

- London Metropolitan University: **MA Public Service Interpreting** (Health and Legal)

* **Status komunitního tlumočnicka ve Velké Británii**

* **Kurzy a zkoušky pro veřejnost:**

* **Community Interpreting Level 3** (Ascentis Awarding Organisation): hlavně pro rodilé mluvčí jiných jazyků - angličtina B2 a výš (pro Brity obvykle jen pokud žili v dané zemi/komunitě).

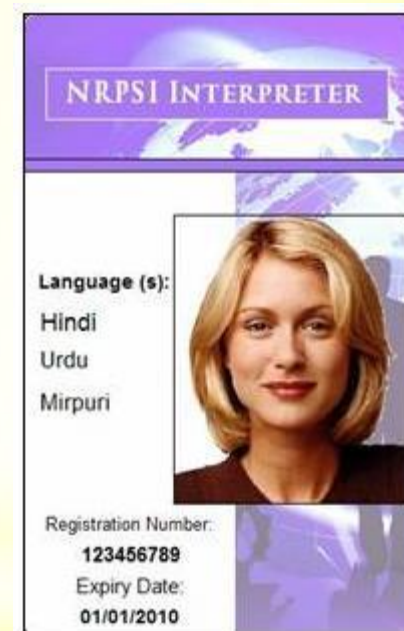
* **Diploma in Public Service Interpreting (DPSI** - Chartered Institute of Linguistics): specializace zdravotnictví, veřejná správa, anglické právo, skotské právo

* Status komunitního tlumočnicka ve Velké Británii

* Profesní organizace:

**National Register of Public Service
Interpreters**

- 2200 tlumočníků, 101 jazyků
- Code of Professional Conduct (Etický kodex)
- Pro plné členství: odborné vzdělání (např. DPSI, vysokoškolské tlumočnické vzdělání apod.) + 400 hodin praxe v Británii
- <http://www.nrpsi.co.uk>

* Status komunitního tlumočnicka ve Španělsku

* Pozice na pomezí tlumočení a sociální práce:

- * „mezikulturní mediátor“ - práce v nemocnicích, školách, sociálních službách, úřadech apod. (dle daného autonomního společenství).
- * Vyžadována znalost obou jazyků, „předávání jasných a srozumitelných informací oběma stranám“

* Sociální status komunitního tlumočnicka v Rusku

- Komunitní tlumočení v Rusku nemá oproti jiným zemím žádnou tradici.
- V Rusku neexistuje právně zakotvený status komunitního.
- Ruská federace ze zákona zajišťuje pouze tlumočení u soudních procesů a ve styku s policejními složkami.

* Sociální status tlumočníka v Rusku

* Полноценное осознание роли перевода и переводчика приходится на середину XX в. Правда, многие современные исследователи отмечают, что социальный статус профессии переводчика и сегодня недостаточно высок. Европейские и американские авторы отмечают непонимание сути профессии переводчика со стороны многих заказчиков, восприятие переводчика как неизбежного зла, низкую оплату и неудовлетворительные условия труда, отсутствие социальной защиты.

* www.translators-union.ru/index.php

* „Jsi v Rusku, mluv rusky!“

- * Největší část **migrantů** v Rusku tvoří obyvatelé bývalých sovětských republik (kromě LT, LV, EST) → **mluví rusky**
- * Imigranti v Rusku musí **povinně skládat zkoušku z ruského jazyka**
- * Největší **poptávka** v komunitním tlumočení je po **finštině a čínštině**
- * Rusko neposkytuje žádnou finanční nebo jinou podporu při komunitním tlumočení ve zdravotnictví či oblasti hledání práce → **mluv rusky!**

* Profesní organizace v Rusku

* **Национальная лига переводчиков** (The National League of Translators - non-profit organization of freelance translators and interpreters of high proficiency level)
<http://www.russian-translators.ru>

* **Союз переводчиков России** (Svaz ruských překladatelů)

* www.translators-union.ru

* Sociální status tlumočnicka ve Švédsku

Úvod

- * Diplomová práce Mgr. David Pišvejc.
- * Švédsko je jednou z průkopnických zemí komunitního tlumočení.
- * Vyhledávanou zemí pro politické a válečné azylanty a imigranty (SSSR, Jugoslávie, Chile atd.).
- * Vznikla potřeba komunikovat s azylanty na úřední úrovni a ve zdravotnictví.

* Sociální status tlumočníka ve Švédsku

Ne/Autorizovaní tlumočníci

- * Nevyžaduje se formální vzdělání.
- * **Autorizovaný tlumočník** - akreditace po úspěšném složení zkoušky, řídí se etickým kodexem pro tlumočníky a právními ustanoveními (postihy).
- * **Neautorizovaný tlumočník** - bez akreditace, přesto může pracovat jako komunitní tlumočník.
- * Stát nemá právo kontrolovat, zda je tlumočník autorizovaný či nikoliv.

* Sociální status tlumočnicka ve Švédsku

Ne/Autorizovaní tlumočníci

- * Neautorizovaní tlumočníci jsou povolávání u těch jazyků, které nemohou pokrýt autorizovaní tlumočníci.
 - * Africké a asijské jazyky - somálština, arabština, urdština, darí atd.
- * Nejčastější **autorizace** v oblasti sociální správy a zdravotnictví.

* Sociální status tlumočnicka ve Švédsku

Zaměstnavatelé a forma

- * Nejčastěji: Imigrační úřad a jeho krajské správy
- * Existují i **soukromé agentury** - největší Semantix (175 jazyků).
- * Velmi častá forma komunitního tlumočení je **telefonicky**.
- * Tlumočení v oblasti sociální správy a zdravotnictví hradí stát

*Shrnutí

- * Status a podmínky se v jednotlivých státech velmi liší